

1. Считате ли, че сегашното устройство и структура на Висшия съдебен съвет гарантират осъществяването на възложените на този орган от КРБ и ЗСВ функции.

Сегашното устройство и структура на Висшия съдебен съвет, могат да гарантират осъществяването на възложените на този орган от КРБ и ЗСВ функции, стига членският му състав да отговаря на нормативните критерии за професионализъм и нравственост, да следва принципа за независимост, както и да се стреми към консолидирани разумни решения, максимално полезни за съдебната власт и обществото. Преобладаващото присъствие в посочения членски състав на магистрати (действали като такива до избирането им), независимо от коя квота ще бъдат излъчени, по моему, в по-пълна степен би било гарант, особено що се касае до осигуряването и отстояването на независимостта на съдебната власт.

2. Какво е становището Ви относно дейността на досегашния състав на ВСС в неговия мандат в следните области:

Дейността на досегашния състав на ВСС в неговия мандат, по отношение и на седемте отразени във въпроса сфери, страда от определени недостатъци:

- недостатъчна и неадекватна защита на независимостта и авторитета на съдебната власт; липса на единна и навременна реакция при посегателство върху съдийската независимост, нещо повече – уронване на този авторитет, чрез допускане на множество конфликти, на дълбоко и непреодолимо разделение;
- прозрачното и предвидимо кадрово развитие на съдиите, до голяма степен зависи от подходяща за целта законова уредба и след това от дейността на ВСС, чийто ангажименти се състоят в доразвиването на заложената законова рамка (с подзаконовни нормативни актове) и нейното изпълнение; намирам, че досегашният състав на съвета и в частност СК, се опитваше да се придържа към тези си ангажименти до изменението на ЗСВ (в сила от 09.08.2016 г.), но след него, поради необявяване на конкурси по новия ред, заменено с компромисното приложение на чл.193, ал.6 от ЗСВ, спря да се осигурява базовото условие за кариерно израстване; за съжаление обаче и при перфектно съблюдаване на задълженията на съвета, не съм оптимист, че биха могли да се постигнат така желаните от съдиите прозрачност и предвидимост на кариерното развитие, защото дори и при немалкото положителни нови законодателни решения в областта на конкурсните процедури, последните, особено онези за повишаване и преместване, почиват на механизъм, създаващ предпоставки за обратното;
- проведените избори на председатели на съдилища и техните заместници (респ. провалени такива) бяха прозрачни, но не винаги достатъчно аргументирани – с нужното дискутиране на мотивите „за” и „против”, което доведе до разминаване на очакванията, с някои от гласуванията; не беше съобразяван и фактът, че публичността на заседанията на ВСС дава по-широка аудитория, извън професионалната ни общност, за която гласуването по определен начин, не се „подразбира”;
- недостатъчна бързина при провеждане на дисциплинарните производства и недостатъчно уеднаквени критерии за ангажиране, респ. неангажиране на дисциплинарна отговорност;

- бяха извършвани проверки за корупция, при налични сигнали (в т.ч. при публично оповестена информация), но нямам впечатлението, досегашният състав на съвета да е действал за особено засилено прилагане на антикорупционни мерки;
- условията на работа на съдиите в редица съдилища бяха подобрени, осигурителните им права, смятам, че не се нарушаваха, но трудовите им права – регулярната актуализация на трудовото възнаграждение, не бяха адекватно отстоявани;
- стартиралата реформа на съдебната карта, бе обезпечена със задълбочено и пространно аналитично проучване и се отличи със стремеж за отчитане на всички гледни точки, но според мен, се допусна забавяне, както и дезинформираност за конкретния начин на реализиране на преустройствения процес, което доведе до известни спекулации за масово закриване на малки съдилища, до насаждане на психоза за абдикиране от държавническо присъствие, до отлив на магистрати от определени райони и демотивиране на съдебни служители;

3. Каква е оценката Ви за начина на вземане на решения в дейността на сега действащия ВСС , бихте ли променили и какво точно в този процес?

Оценката ми за начина на вземане на решения в дейността на сега действащия ВСС, не е особено висока и това не се дължи на мнение за некомпетентност, а най-вече на усещане за дълбоко разделение и липса на конструктивен дебат. Вземането на решения в колективен орган, принципно е комплициран процес, като една от най-важните предпоставки за постигане на консенсус, е съвместното старание междуличностните отношения да не взимат превес над професионалните.

Отговаряйки на питането, какво бих променила в същия процес, ще преповторя част от възгледите си, заложили в представената концепция, касаещи разбирането ми предимно за лично дължимо поведение: - старателно проучване на фактите, преди внасяне на предложение, изказване, гласуване; - готовност за проактивен подход в търсенето и предлагането на полезни решения; - неизбягване на трудните теми, а заемане на ясна, обоснована и достъпна теза по тях; - придържане към предсказуемо поведение и прилагане с равна мяра спрямо всички магистрати; - готовност за диалог.

4. Какво е необходимо да се промени и ако бъдете избрани какви действия ще предприемете за това в следните области от дейността на следващия ВСС?

Независимостта на съдебната власт и нейният авторитет, трябва да се защитават с реални действия, а не с прокламации. Действията, бранещи независимостта, са трудно обобщими, зависят от всеки конкретен случай на посегателство и считам, че следва да се изразяват в бърза, навременна и твърда реакция срещу посегателството. СК на ВСС трябва да насърчава съдебните органи за въвеждането навсякъде (след обсъждане в общите събрания) на правила за защита на съдилищата и отделните магистрати срещу публикации, които увреждат публичния образ и не отразяват обективната истина. Трябва да ги насърчава, да упражняват активно правото на отговор в подобни хипотези, за което да подават незабавна информация в съвета, с оглед ангажирането му в подкрепа на засегнатите. При постъпване на данни за корупция, злоупотреба със служебно положение или накърняване на професионалната етика, ВСС следва да извършва бързо и обективно проверки, с изслушване на замесения магистрат и да се произнася своевременно за отхвърляне на подозренията (което произнасяне да

получава максимално широк отзвук), или за ангажиране на съответната отговорност, без самата проверка да оставя съмнение, че е била предназначена или ползвана свърх легитимните ѝ цели. Нужна е още, системна и упорита работа за издигане имиджа на съдебната власт, чрез широко популяризиране на естеството на съдебната дейност и на всяко постижение на съдебните органи (в т.ч. постоянството при добрите професионални резултати), за излизане от преекспонирания и неверен образ на „вечния виновник“ за проблемите на Държавата, който не заслужава да бъде стимулиран, а обругаван.

При кадровото развитие, на първо място трябва да се оптимизира обявяването и провеждането на конкурсните процедури. Ако с времето се окаже, че механизмът на същите, закрепен в новия законов регламент, е невъзможно да осигури прозрачност и предвидимост, ако предизвика разочарование и недоволство в магистратската общност, се ангажирам да инициирам обсъждане за разработването на други по-приемливи механизми.

Изборът на председатели и заместник-председатели на съдилища, според мен, винаги трябва да бъде надлежно аргументиран, а това е постижимо при внимателно проучване на индивидуалните качества и възможности на всеки кандидат (или всеки предложен), както и на професионалния му интегритет.

По отношение на дисциплинарната отговорност, ако бъда избрана за член на съвета, ще се старая да съблюдавам единни критерии, съобразени и с практиката на ВАС, но без подценяване и на спецификите на отделните казуси. Ще полагам усилия за бързина на дисциплинарите процедури и за по-широкото приложение на чл.325, ал.2 – 5 от ЗСВ.

Намаляването на корупционните практики и превенцията на корупцията е една от най-сложните задачи, не само в съдебната система, а във всички сфери на държавна власт и управление. Превенция, смятам, че е постижима, само с адекватно заплащане на магистратския труд и с проява на изключителна строгост при доказана основателност на твърдения или сигнали за корупционно поведение.

Изразявам готовност да инициирам, респ. подкрепям полезни решения, така че, там където е необходимо условията на работа на съдиите (и материални и като колегиална среда) да бъдат подобрявани. Ангажирам се да се отзовавам по възможност, на всяка покана от страна на административни ръководители или общи събрания на съдиите, за посещения по места, за запознаване с възникнали проблеми в посочената област и оказване на лично съдействие за решаването им. Ангажирам се да полагам всички усилия за регулярното актуализиране на възнагражденията на магистратите и съдебните служители, за намирането на варианти за заплащане на пътните разноски на магистратите, на които се налага да се придвижват до други населени места, за да изпълняват служебните си задължения, както и за намирането на варианти за повишаване на възнагражденията на младшите съдии, и компенсиране на магистратите от районните нива. В тази връзка смятам за удачно обсъждането и на темата за подходящо повишаване на добавката на възнаграждението за ранг. Дейността на медиаторите също следва да получи разумно финансиране, за да се развива този алтернативен способ за решаване на правни спорове, облекчаващ съдилищата.

Личните ми възгледи по темата за реформата на съдебната карта и за дължимите в тази насока действия, са изложени в представената концепция. В допълнение бих

желала да подчертая, че не съм привърженик нито на хаотично закриване на съдилища, нито на такова, основано на „уеднаквяване“ броя им във всяка административна област, а съществуването или не на съдебни органи, следва да е строго подчинено на съвкупното (по възможност) наличие на всички, приети от досегашния ВСС критерии за преустройство. Новият състав на ВСС, след като актуализира събраната до момента аналитична база, трябва да се заеме дейно с преустройствения процес, който да включва подходящ подготвителен етап, обезпечаващ най-плавното провеждане на реформата, с проява на изключителна грижа, както към кадрите (съдии и служители), така и към съдебното имущество.

5. Какви конкретно качества считате, че следва да притежават бъдещите председател на ВКС, председател на ВАС и главния прокурор, така че профилът им да съответства на изискванията на закона за заемането на съответната длъжност?

Самите изисквания на ЗСВ, относими към бъдещите кандидати за председател на ВКС, ВАС и главен прокурор, интерпретират съвкупността от професионални и нравствени качества, необходими за заемане на съответната длъжност. Тези изисквания са изключително високи и дефинитивно предпоставят излъчване на извънредно стойностни кандидатури. Апропо, проблемът е в това, че впоследствие, работата им започва да се води от вътрешноинституционален антагонизъм, а обликът им постепенно се изкривява и формира не по професионални критерии. Ето защо е важно, тримата големи, в бъдеще да следват неотклонно онези свои принципи, които са ги накарали да приемат номинацията, да се придържат към закона, такъв какъвто е, да спазват поетите ангажменти и да не предават доверието на магистратурата. Или иначе казано, онова, което важи за всички кандидати за административни ръководители, би трябвало да важи и за тях и то в още по-голяма степен, а именно, освен съответствие с нормативния стандарт, да са хора с интегритет.

6. Как бихте постъпили, ако стане невъзможно в следващия ВСС да осъществите концепцията, която сте защитили пред своите колеги-избиратели?

Концептуалният проект за участие в колективен орган, е обещание за усилия, а не за конкретни резултати. Възможно е да се окаже, че друг от членовете, предлага по-добро и оптимално за системата решение, отколкото заложеното в моя идеен проект. Ако това се случи, бих подкрепила по-доброто решение. Отставката, намирам за краен вариант, защото участието в съвета е изключителна отговорност, от която не бива да се бяга. Подаването на оставка, за мен би било оправдано, единствено, ако съм дълбоко и необратимо убедена, че органът взема тотално противоречащи на принципите ми решения, които, по моему, пречат за осъществяване на нормативните му функции. Такъв акт обаче, намирам за нужно да бъде съгласуван в разговори с магистратската общност, защото преди всичко от нея зависи пренасочването на доверието и очакванията към друг.

